

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 1 września 2023 r.

ZP-KNPS.431.6.39.2023.ADZ

Pan
Andrzej Mańkowski
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
we Wrocławiu

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 4 sierpnia 2023 r. na podstawie art. 22 pkt 8, art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz Zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego Nr 292 z dnia 3 sierpnia 2023 r. zespół kontrolerów: Anita Denes-Ziemkiewicz, inspektor wojewódzki - przewodniczący kontroli i Elżbieta Jakubowska, starszy inspektor wojewódzki - kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadził kontrolę doraźną w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu, zwanym w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem” lub „MOPS”. Tematem kontroli była ocena prawidłowości stosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej w ramach postępowania dotyczącego skierowania, umieszczania oraz ustalania odpłatności za pobyt podopiecznego przebywającego w Domu Pomocy Społecznej „Miłosierny Samarytanin” we Wrocławiu.

Kontrolę doraźną przeprowadzono w związku z poinformowaniem Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego przez krewnego jednej z Osób przebywających w Domu Pomocy Społecznej „Miłosierny Samarytanin” we Wrocławiu o podejrzeniu braku zasadności umieszczenia w domu przeznaczonym dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych jednej z podopiecznych, która bezustannie zakłóca spokój innym, uderza różnymi przedmiotami w meble.

Kontrolą objęto okres od dnia wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji o skierowaniu osoby do domu pomocy społecznej.

Jednostką kieruje Pan Andrzej Mańkowski zatrudniony na stanowisku Dyrektora MOPS we Wrocławiu, który ponosi odpowiedzialność za realizowane zadanie w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 21 sierpnia 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowością działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu w zakresie realizacji zadania objętego kontrolą w związku z przedmiotowym zgłoszeniem. Zgłoszenie dotyczyło zasadności skierowania osoby do wskazanego typu Domu Pomocy Społecznej.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek funkcjonował w oparciu o Statut wprowadzony

- Uchwałą Nr LIV/1569/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 września 2010 r. w sprawie nadania statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej;
- Obwieszczeniem Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr LIV/1569/10 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie nadania statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej oraz w oparciu o Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu przyjęty Zarządzeniami Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu o Nr 29/22 z dnia 1 lipca 2022 r, Nr 39/23 z dnia 3 lipca 2023 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano kwalifikacje zawodowe Dyrektora, Zastępców Dyrektora oraz pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu zaangażowanych w badaną sprawę.

Dyrektor, Zastępcy Dyrektora spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiadają wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Analiza dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe znajdujących się w aktach osobowych pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu wykazała, że osoby posiadają wymagane kwalifikacje zawodowe, zgodnie art. 116 i 156 ustawy o pomocy społecznej.

Ustalono ponadto, iż w okresie objętym kontrolą kadre zaangażowaną w udzielenie wsparcia w sprawie objętej kontrolą doraźną stanowiły: Kierownik Działu Pomocy Instytucjonalnej oraz 3 pracowników socjalnych Działu Pomocy Instytucjonalnej.

W trakcie kontroli ustalono, że realizacją zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym wynikającego z art. 17 ust. 1 pkt 16 ustawy tj. kierowaniem do domu pomocy społecznej i ustalaniem odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu zajmuje się Dział Pomocy Instytucjonalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Zgodnie z § 80 Zarządzenia Nr 39/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 3 lipca 2023 r. do zadań Działu Pomocy Instytucjonalnej należy w szczególności:

- 1) informowanie klientów, osób zainteresowanych i przedstawicieli środowiska lokalnego o zasadach kierowania oraz ponoszenia odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej i mieszkaniach chronionych;
- 2) nadzór i koordynacja funkcjonowania domów pomocy społecznej i mieszkań chronionych;
- 3) kierowanie i umieszczanie w domu pomocy społecznej odpowiedniego typu oraz mieszkaniach chronionych oraz ustalanie wysokości opłat;
- 4) występowanie do sądu z wnioskiem o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez wymaganej zgody uczestnika i uczestniczenie w rozprawach;
- 5) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie dokumentacji niezbędnej do umieszczania osób w domu pomocy społecznej i mieszkaniach chronionych;
- 6) przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z osobami zobowiązanymi do wnoszenia opłat za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej;
- 7) zawieranie umów z osobami zobowiązanymi do wnoszenia opłat za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej;
- 8) sporządzanie zestawień w zakresie odpłatności za pobyt mieszkańca w domach pomocy społecznej oraz nadzór nad płatnościami;
- 9) prowadzenie postępowań w zakresie dochodzenia od osób zobowiązanych zaległych opłat za pobyt mieszkańców w domu pomocy społecznej;
- 10) prowadzenie rejestrów i list osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej;
- 11) współpraca z organami prowadzącymi domy pomocy społecznej na terenie innych powiatów i województw w celu uzgadniania możliwości umieszczania mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej znajdujących się na ich terenie;
- 12) wydawanie decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w zakresie realizowanych zadań;

13) rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących funkcjonowania nadzorowanych jednostek organizacyjnych.

W trakcie kontroli ustalono, że we Wrocławiu jest 13 domów pomocy społecznej, prowadzonych przez Gminę lub na jej zlecenie. Łączna ilość miejsc w domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia wynosi 1116.

Średni miesięczny koszt utrzymania zgodnie z art. 6 ust. 15 ustawy o pomocy społecznej stanowi: kwota rocznych kosztów działalności domu wynikająca z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc, ustalona jako suma rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu.

W okresie od 1.01.2023 r. do dnia 4.08.2023 r. wydano 2 247 decyzji administracyjnych w tym: 217 kierujących do dps, 189 umieszczających w dps, 3 zmieniające (dot. przeniesienia mieszkańców), 1261 ustalających i zmieniających odpłatność za pobyt w dps, 577 innych.

We wskazanym wyżej okresie wydano 24 decyzje kierujące do Domu Pomocy Społecznej „Miłosierny Samarytanin” we Wrocławiu, mieszczącego się na ul. Ks. Marcina Lutra 2-8, 24 decyzje o umieszczeniu oraz 87 decyzji administracyjnych ustalających i zmieniających odpłatność.

W trakcie kontroli ustalono, iż średni czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej jest uzależniony od profilu domu pomocy społecznej. Do domów pomocy społecznej o profilu dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych czas oczekiwania wynosił do 3 miesięcy (sytuacja covidowa wpłynęła na ilość wolnych miejsc w domach pomocy społecznej, na dzień kontroli były wolne miejsca w placówkach o tym profilu, np. w DPS na ul. Karmelkowej, DPS na ul. Mącznej, DPS na ul. Rędzińskiej, DPS na ul. M. Lutra, DPS na ul. Świątnickiej. Do domów pomocy społecznej o profilu dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz niepełnosprawnych intelektualnie czas oczekiwania wynosił powyżej 3 miesięcy. Osoby wymagające umieszczenia w takich domach kierowane były poza Wrocław tam, gdzie były wolne miejsca, na dany moment rozpatrywania sprawy. W domach pomocy społecznej we Wrocławiu brak było wolnych miejsc a średni czas oczekiwania wynosił od kilku miesięcy do kilku lat (6 m-cy - 5 lat).

Ustalono ponadto, że na dzień 4.08.2023 r. 192 osoby oczekują na umieszczenie w domach pomocy społecznej. W okresie od 1.01.2023 r. do 4.08.2023 r. w 43 sprawach

wydłużano termin załatwienia sprawy. Najczęstszymi powodami przedłużenia postępowań dotyczących skierowania do domów pomocy społecznej były między innymi: brak wymaganych dokumentów, np. zaświadczeń lekarskich o stanie zdrowia osoby ubiegającej się o skierowanie do dps, brak potwierdzenia sytuacji dochodowej osoby ubiegającej się o skierowanie, brak danych dotyczących osób obowiązanych do sprawowania opieki i ponoszenia odpłatności za pobyt w dps, konieczność ustalenia tożsamości tych osób, danych adresowych, ich sytuacji rodzinnej i dochodowej. We wskazanym wyżej okresie w trybie interwencyjnym w domach pomocy społecznej umieszczone zostały 3 osoby z powodu nagłych wypadków wynikających ze zdarzeń losowych, tj. braku możliwości zapewnienia całodobowej opieki w środowisku (ciężka choroba i nagła śmierć osoby sprawującej opiekę w środowisku, pozostawienie osoby wymagającej całodobowego wsparcia. Dwie osoby przyjęte zostały do Domu Pomocy Społecznej mieszącego się na ul. Karmelkowej 25 we Wrocławiu, 1 osoba została przyjęta do Domu Pomocy Społecznej mieszącego się na ul. Grunwaldzkiej 104. W każdym przypadku dokumenty zgromadzono w ustawowym terminie.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że w ramach nadzoru i koordynacji funkcjonowania domów pomocy społecznej Sekcja Kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu w okresie od stycznia 2023 r. do 4 sierpnia 2023 r. przeprowadziła kontrole doraźne w:

- Domu Pomocy Społecznej „Samarytanin”, ul. Świątnicka 25/27, z wynikiem kontroli pozytywnym z zaleceniami,
- Domu Pomocy Społecznej „Miłosierny Samarytanin”, ul. M. Lutra 2-8, z wynikiem kontroli pozytywnym z zaleceniami zapewnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy na poziomie nie mniejszym niż 0,4 i 0,5 etatu zgodnie z typem domu na jednego mieszkańca,
- Domu Pomocy Społecznej „Arka” i „Arka 2”, ul. Jutrosińska 29, z wynikiem kontroli pozytywnym z zaleceniami.

W sprawdzonej sprawie dotyczącej skierowania, umieszczenia i odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W kwestionariuszu wywiadu środowiskowego, Część II - *Dotyczącego Małżonka, Zstępnych lub Wstępnych*, o których mowa w art. 103 ustawy, przeprowadzonym z Osobą w dniu 1.03.2023 r. w części B. *Informacje o Członkach Rodziny i Innych Osobach*, w wierszu 1 nie wskazano faktycznej wysokości dochodu w kol. 10, która zgodnie

z przedłożonym zaświadczeniem o wynagrodzeniu z dnia 9.02.2023 r. (brak daty wpływu do MOPS) za miesiąc styczeń 2023 r. różniła się od kwoty wykazanej w wywiadzie środowiskowym – około 5000,00 i wynosiła 5 233,53 zł. Ośrodek nie dokonał doprecyzowania dochodu, pomimo iż z Oświadczenia złożonego pod odpowiedzialnością karną w dniu 1.03.2023 r. przez Osobę wynikało, iż kwota, jaka zostanie obowiązanej po wniesieniu opłaty nie będzie niższa niż 300 % kryterium dochodowego i na co również wskazywało wniesione przez Stronę zaświadczenie o dochodzie otrzymanym w miesiącu styczniu. Ośrodek ustalając sytuację dochodową Obowiązanych przyjął dokument w postaci oświadczenia złożonego pod odpowiedzialnością karną, z których nie wynikają dokładne kwoty dochodu rodziny, za jaki okres przysługiwały (za wyjątkiem zaświadczenia o wynagrodzeniu Obowiązanej oraz zaświadczenia z PUP dotyczącego Obowiązanej, w którym wskazany został okres przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych), oraz czy kwoty dochodu zostały pomniejszone o wymienione w art. 8 ust. 3 ustawy właściwe pomniejszenia. Z dokumentacji zgromadzonej w ramach postępowania nie wynikało, iż Obowiązani nie chcieli współpracować z Ośrodkiem w przedmiocie niniejszego postępowania. Ponadto w przedłożonej w dniu kontroli zgromadzonej dokumentacji brak jest adnotacji o tym, że Ośrodek podejmował próby doprecyzowania dochodu i zdefiniowania niniejszego zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Sytuację dochodową i majątkową osoby lub rodziny zgodnie z art. 107 ust. 5b pkt 7 ustawy ustala się na podstawie zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe.

W oparciu o wyżej przywołane przepisy tutejszy Organ stoi na stanowisku, iż wysokość otrzymywanych dochodów rodzin Obowiązanych w kontrolowanej sprawie

powinna być ustalona w sposób niebudzący żadnych wątpliwości zarówno w zakresie ich wysokości, okresu obowiązywania oraz odliczeń katalogowanych w art. 8 ust. 3 ustawy.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Ustalenie wysokości dochodu u osób obowiązanych do ponoszenia częściowej odpłatności za pobyt w dps z pominięciem informacji o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe.

Wobec stwierdzonej nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Wysokość dochodu ustalać na podstawie zaświadczenia albo oświadczenia zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 107 ust. 5 b pkt 7 ustawy z dnia z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Do wiadomości:

1. Prezydent Miasta Wrocławia
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kierownik i zastępca w Pomocy społecznej
i Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt

Z upr. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danutia Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

